

Is er in een mensenleven een groter wonder dan de geboorte, het begin van een 'gewoon' leven? Het eerste halve uur is zeker niet gewoon. Want lees eens wat er in dat halve uur gebeurt!

Bij de geboorte komt grote druk op de borstholte te staan. Zo wordt het grootste deel van het vocht vanzelf uit de longen geperst. Zo'n tien tot twintig seconden na de geboorte komt de ademreflex op gang. De temperatuur is plotseling lager, de druk op het hoofd en de borstkas valt weg, de longen vouwen zich open en er komt minder bloed door de navelstreng. Zo stijgt het koolzuurgehalte in het bloed. De baby ervaart prikkels en brengt de borstspieren en middenrif in beweging, zuigt de longen vol en... ademt.

Na het warme bad in de baarmoeder koelt de baby snel af. Het hart ondergaat een grote transitie: de bloedtoevoer moet via de longen gaan lopen; de toevoer via de navelstreng stopt na enkele minuten vanzelf. De spieren die zich tijdens de bevalling strak spanden ontspannen zich weer langzaam. De baby ziet nog wazig tot een afstand van 25 centimeter. De oren zijn al goed ontwikkeld maar het geluid dat eerst door het vruchtwater werd gedempt klinkt nu heel hard.

Na een half uur zijn de meeste lichaamsfuncties in evenwicht gekomen. De storm is geluwd, het gewone leven treedt in, de baby valt in slaap – wie leest dit niet met verwondering?

Wereldwijd voltrekt dit wonder zich ruim 360.000 keer per dag. Maar daarna houdt de verwondering over het gewone leven niet op – tenminste voor wie het wil zien en ervaren.

Ik schrijf nu over het wonder van de geboorte omdat ik me zo goed het wonder herinner van de geboorte van onze kinderen Robert en Martijn. Onze zonen konden allebei niet wachten op het 'gewone' leven: Robert meldde zich in 1969 een maand te vroeg. Deze week herdachten we op 26 oktober de geboortedag van Martijn. Martijn was in 1970 wel op tijd maar ook zijn geduld was toen wel op. Zo kon het gebeuren dat er geen verloskundige of dokter aan te pas kwam. Louise en Martijn klaarden de klus alleen; buurvrouw Hilda en ik stonden hen bij. Toen de huisarts kwam en de boreling zag, restte hem niet meer dan verwondering en de vaststelling dat 'het zeer goed was'. En zo was het. Maar al na 43 jaar viel zijn bijzondere leven stil en zeker op zijn geboortedag beseffen wij dat álle vervlogen tijd voorgoed verdwenen is. De verwondering blijft.

Daarom wil ik in deze blog Martijn zelf aan het woord laten. Niet vanwege een vergeefs verlangen naar het verleden, wel vanwege de glimlach en de verwondering die in zijn woorden doorklinken. Hij was 24 toen hij in 2005 een artikel schreef dat in 2006 in het Groningse tijdschrift PUNT/KOMMA werd gepubliceerd. Hij schreef daarin over het 'gewone' leven maar – zoals zo vaak – plaatste hij dat in het perspectief van feiten of gebeurtenissen die – voor hem – groter waren. Zó ontstaat de verwondering – niet zelden verbazing, soms ook boosheid, vaak humor, op z'n minst een glimlach. Zo kon hij in 2005 over zichzelf

schrijven, over de drommen toeschouwers in het Louvre of de wachtende rij bij 'het ontzielde lichaam' van de paus én over een volle lounge van bezoekers die ... Ach, lees het zelf!

"Toegegeven: zo erg als het bij de Paus was, is het niet. Bij het overlijden van Zijne Heiligheid stonden mensen 24 uur in de rij om, eenmaal bij het ontzielde lichaam aangekomen, vriendelijk doch dwingend gemaand te worden door te lopen. Er zullen niet veel stervelingen zijn geweest die meer dan een paar blikken op

Gods Plaatsvervanger mochten werpen.

Ook het bezoeken van Grote Kunstwerken kan een tijdrovend klusje zijn. Wie het lukt om voor negen uur 's ochtends voor de deuren van het Louvre te staan, heeft nog kans de Mona Lisa rustig te bekijken. Tegen het middaguur groeit de rij wachtenden voor dit kunstwerk met zeventig mensen per minuut; de wachttijd loopt op tot meer dan twee uur. De gemiddelde bezoeker kijkt 15 seconden naar het beroemde schilderij, daarbij gehinderd door een constant geflits van

camera's. En na afloop blijkt het schilderij de meeste bezoekers nog tegengevallen ook. Het werk is kleiner en donkerder dan gedacht; de poster in de museumwinkel voldoet beter aan de verwachtingen. Maar toch, als je de Fransen moet geloven: 'Als je in je leven één museum bezoekt, dan moet dat het Louvre museum zijn. Het meesterwerk van Da Vinci, de Mona Lisa, is uiteraard trekpleister nr. 1.'

Dit is de eerste alinea van een artikel dat ik schreef voor het kunsttijdschrift ORIGINE. Nadenkend over de tweede alinea (wat doen musea om de wachttijd te beperken?) moest ik ineens denken aan een beurs in München. We schrijven voorjaar 2000. Omdat Geert [de collega van Martijn - rs] net terug was van een tiendaags bezoek aan Düsseldorf en Londen en het wel gehad had met beurzen, vroeg hij mij of ik München alleen wilde doen. Nog een beurs was een beetje te veel van het goede. Planning is niet onze sterkste kant, en zo kon ik pas aan het begin van donderdagmiddag vertrekken, terwijl de beurs al op vrijdagochtend zou openen. Net voor middernacht arriveerde ik in München. Te moe om zelf op zoek te gaan naar het adres van het hotel stopte ik bij de eerste de beste standplek voor taxi's en vroeg een van hen voor mij uit te rijden naar het hotel. Tien minuten later stond ik keurig op de parkeerplaats van het hotel. Vol! Omdat men dacht dat ik niet meer kwam had men de kamer weggegeven. Maar om de hoek, dan linksaf, rechts... ook vol! Ik begon er de smoor in te krijgen. Ik moest voor zessen op, het was nu half één en ik zat zonder hotel. Net toen ik dacht dat ik mij maar moest verzoenen met een nachtje in de auto zag ik in een steeg nog een hotel. Bingo! Er was nog welgeteld één éénpersoonskamer vrij, 40 mark. Ik haalde mijn tas, dronk nog een biertje dat ik maar half op kreeg en viel in slaap.

Om zes uur stond ik in de lobby van het hotel waar de beurs gehouden werd. (Zimmer? 450 mark, bitte.) De deur naar de beurszaal zat nog dicht. Ik vond het prima: ik wilde koffie. Eine Tasse oder ein Kännchen? Ein Kännchen? 24 mark, bitte. Eine Tasse? 9 mark ... Weet u wat? Laat maar! Om kwart over zes was er nog steeds geen organisatie. Half zeven ... kwart voor zeven ... De beurs zou om tien uur openen! Uiteindelijk vond een collega een conciërge bereid een zijdeur te openen, waardoor we rond zevenen naar binnen konden. Vraag niet hoe, maar om tien voor tien had ik mijn kraam af. En 9 mark of geen 9 mark – nu moest ik toch echt koffie. Ik wist niet wat ik zag! De lobby was niet vol ... de lobby pulde uit! Hier was geen doorkomen aan. Natuurlijk, voor elke grote beurs staan mensen in de rij, maar dit ... Dit had ik nog nooit gezien. Het leek De Efteling wel, hartje zomer. 'Vanaf dit punt is het nog twee uur wachten' – dat idee. Heimelijk genoot ik ... ik zou het thuisfront eens een poepje laten ruiken! Ik zag mij de dagomzet al doorbellen ... 'Wat zeg je?' 'Hoeveel?' Mijn eerste solo-optreden in het buitenland, en dan dit!

Ik hield de klok nauwkeurig in de gaten. Laat maar komen, die storm! Vier voor tien ... drie voor ... twee voor ... Om één voor kwam de organisator ('u hier?') langs om te zeggen dat hij de deur open ging doen. Van mij mocht-ie. Ik was er klaar voor. Het werd tien uur, het werd één over, het werd twee over ... Om kwart over tien ging ik maar eens bij de deur kijken. Er was helemaal niemand! He-le-maal nie-mand.

Wat bleek? In de zaal naast de onze was die dag een tupperware party."

In de meer dan honderd door hem geschreven en gepubliceerde artikelen bleef Martijn – in zijn vele goede jaren – trouw aan zijn liefde voor het woord in al zijn verschijningsvormen. Hij schreef – met een soms verpletterende kennis van de grote lijnen en details – vaak relativerend, soms met pijn, woedend, nogal eens beschouwend en verlangend; zijn hart was geen moordkuil! Daarin proef ik zijn verwondering over het gewone leven – *uitgeschreven hartstocht!*

Het mailplaatje: Op 13 oktober – een gewone dag – schreef mijn broer Bé: "De hele dag regen en dan worden we op de valreep hierop getrakteerd." Hij maakte deze foto vanuit zijn tuin in Zoetermeer. Dan is er plaats voor verwondering!

- Muziek: 1. [Prelude uit Cellosuite nr.1 - J.S. Bach](#); Jan Vogler; dé grote ontdekking van Martijn; thuis bij Jildou, zijn collega
2. [Toccato Arpeggiata - G.G. Kapsberger](#); Nederlands Blazersensemble; wat zou Martijn van deze muziek hebben genoten; Julian Schneeman schreef deze bewerking echter pas voor het NBE-nieuwjaarsconcert 2021 – helaas!
3. [Into my arms - Nick Cave](#) – Martijns troost in verdrietige, bange uren, eindeloos herhaald.